

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tat-28 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 1359/2003

Citazzjoni Nru. 1359 / 03NC

Kawza fil-lista: 47

**Patrick Pillion ghan-nom u in rapprezentanza tal-bank
BNP Paribas [Suisse] S.A. u b'nota tal-15 ta' Marzu
2004 Dr. Carmel Chircop assumma l-atti bhala
mandatarju specjali ta' BNP Paribas (Suisse) S.A.
minflok Patrick Pillion
Vs
Smarta Navigation Ltd. [C29236]**

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-attur ippremetta
u talab hekk:

Kopja Informali ta' Sentenza

Peress illi l-attur, il-bank esteru BNP Paribas (Suisse) S.A. (Bank) fost il-klijenti tieghu ghandu lis-socjeta' estera Mark Man (UK) Ltd, li skond il-bilanc tal-kotba kurrenti sal-31 ta' Dicembru, 2002 l-istess socjeta' kienet debitrici tal-Bank fil-ammont ta' cirka hdax il-miljun Dollaru Amerikan (USD 11,000,000);

Peress illi bhala garanzija ghad-debitu taghha s-socjeta' Mark Man (UK) Ltd tat lil Bank 'pledge' fuq id-dokumenti u l-merkanzija taghha, inkluz fosthom diversi poloz ta' karigu li gew konsenjati u assenjati lil Bank, rappresentanti merkanzija mixtrija mill-istess socjeta' Mark Man (UK) Ltd u moghbija mill-port tal-Ukraina;

Peress illi r-recevitur tal-merkanzija kienet is-socjeta' Olandiza Nidera Handelscompagnia B.V li kellha tircievi l-merkanzija u thallas il-Bank l-valur tal-merkanzija;

Peress illi l-merkanzija in kwistjoni kienet giet moghbija abbord il-bastiment registrat Malta bl-isem 'SMARTA', proprjeta tas-socjeta' konvenuta Smarta Navigation Ltd;

Peress illi l-attur sar jaf illi l-kaptan tal-bastiment Smarta rrilaxxa u konsenja l-imsemmija merkanzija lil terzi gewwa l-port ta' Tarragona, Spanja minghajr presentazzjoni tal-poloz ta' karigu u minghajr ebda awtorizzazzjoni da parti tal-Bank bhala detentur tal-poloz ta' karigu originali. Rizultat ta' dan l-agir abusiv u rresponsabbli, l-Bank soffra danni stante li ma rceviex hlas tal-valur tal-merkanzija;

Peress illi l-Bank ghadu fil-possess tal-poloz ta' karigu originali li jgibu l-firma u s-sigill tal-kaptan tal-bastiment Smarta propjeta tas-socjeta' konvenuta.

Tghid ghalhekk is-socjeta' konvenuta ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:-

1. Tiddikjara li s-socjeta' konvenuta hija responsabbli tad-danni sofferti mill-attur;
2. Tillikwida l-imsemmija danni;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Tikkundanna s-socjeta konvenuta thallas l-attur id-danni hekk likwidati bl-imghax legali sad-data tal-effettiv pagament.

Bl-ispejjez u bl-imghax legali u s-socejta konvenuta hija minn issa ngunta ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta li biha eccepjet fit-tieni eccezzjoni:

Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, l-eccipjenti ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju jew din il-kawza ghandha titwaqqaf stante li qeghdin jittiehdu l-istess proceduri fuq il-mertu mis-socjeta' attrici kontra l-eccipjenti fl-Olanda, u jekk titkompli f'Malta din il-kawza, tkun vessatorja, oppressiva jew ingusta ghall-eccipjenti.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet u l-listi tax-xhieda;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet fuq din l-eccezzjoni;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet il-provi bil-gurament;

Ikkunsidrat;

Illi din l-eccezzjoni hija bazata fuq id-dispost tal-Artikolu 742[2] tal-Kap.12 li jiddisponi li l-fatt li kawza tkun qeda tigi trattata minn qorti barranija, dan ma jeskludix il-gurisdizzjoni tal-qrati maltin sabiex jitrattaw kawza tal-istess meritu jew konnessa maghha li tkun giet prezentata quddiemhom; izda meta qorti barranija jkollha gurisdizzjoni konkorrenti, il-qrati ghandhom diskrezzjoni jew li jilliberaw lill-konvenut mill-osservanza tal-gudizzju jew iwaqqfu l-procediment f' kaz li l-azzjoni, jekk titkompli Malta, tkun vessatorja, oppressiva jew ingusta ghall-konvenut.

F' dan il-kaz, il-konvenuti f' din l-eccezzjoni qed jitlobu li din il-Qorti tiehu wahda minn dawn il-misuri kontemplati fl-artikolu precitat, stante li fil-Qorti Olandiza hemm pendenti kawza fuq l-istess meritu.

Il-fatti huma dawn. Fis-27 ta' Frar 2003 giet prezentata kawza quddiem il-qrati Olandizi li titratta l-istess meritu tal-kawza odjerna. Jidher li f' dawk il-proceduri, is-socjeta' konvenuta kkontestat il-kompetenza ta' dik il-Qorti u pprezentat lista tal-pajjizi li fil-fehma taghha kellhom gurisdizzjoni sabiex jittrattaw il-kaz, fosthom Malta. Jirrizulta wkoll inkontestat illi, sabiex jigi evitat li jitkomplew il-proceduri esteri fuq il-kwistjoni tal-kompetenza sollevata mis-socjeta' konvenuta, l-attur ipprezenta l-kawza odjerna f' Malta, kif indikat mis-socjeta' konvenuta. Sussegwentement ntlahaq ftehim bejn il-partijiet, li gie accettat mill-Qorti Olandiza, li l-kawza quddiemha tigi sospiza u titpogga fuq il-lista tal-"parked cases" riappuntabbli biss darba f' sena ghall-finijiet tal-preskrizzjoni. L-atturi obligaw ruhhom li l-kawza estera ma tigi riattivata sakemm ma jkunx hemm decizjoni finali fuq il-meritu mill-Qorti Maltija.

Ghalhekk mill-premess jidher li l-atturi sabiex jevitaw id-dewmien li t-trattazzjoni tal-kwistjoni tal-kompetenza certament tinvolvi, u anki spejjez, iddecidew li jissospendu l-kawza estera u jipprezentaw proceduri fuq l-istess meritu fil-qrati maltin. Ghandu jirrizulta car li, sakemm tigi deciza l-kawza fuq il-meritu minn din il-Qorti, l-atturi huma riluttanti li jwaqqghu l-proceduri quddiem il-Qorti Olandiza. Dan huwa komprensibbli, multo magis meta l-proceduri odjerni ghadhom fl-istadju ta' trattazzjoni fuq eccezzjonijiet ta' natura procedurali.

Inoltre, jigi osservat li, stante li l-kawza quddiem il-Qorti Olandiza tnehhiet minn fuq il-lista tal-kawzi attivi, l-argument li l-kawza qeda tigi "trattata" miz-zewg qrati huwa legalment dgħajjef, ghax fil-verita l-kawza qed tigi trattata biss minn din il-Qorti, u dan bi ftehim mal-partijiet koronat bid-digriet tal-Qorti Olandiza.

Ferm il-premess, huma opportuni s-segwenti osservazzjonijiet:

[1] Illi l-Artikolu 742[2] ma japplikaz ghal kaz in disamina, stante li dana ghandha bhala wiehed mir-rekwiziti tieghu li iz-zewg qrati, dik maltija u dik barranija, jkunu qed jitrattaw kawza fuq l-istess meritu jew meritu konness; filwaqt li fil-kaz odjern il-kaz esteru gie sospiz, u qed jigi trattat biss dak quddiem din il-Qorti.

Inoltre, l-istess artikolu jippresupponi li hemm gurisdizzjoni konkorrenti kemm fil-qorti barranija kif ukoll f' dik lokali. Fil-kaz in disamina dan ir-rekwizit jinsab mankanti, stante li l-gurisdizzjoni tal-qorti barranija qed tigi kontestata u ghad ma hemmx decizjoni dwarha. Ghalhekk ma jistax validament jinghad li hemm gurisdizzjoni konkorrenti.

[2] Illi l-Artikolu 792 tal-Kap.12 ma japplikax ghall-vertenza in disamina, stante li, mid-dicitura tieghu jirrizulta li dan japplika biss fejn iz-zewg kawzi jkunu quddiem il-qrati maltin; b' hekk "il-kawza impressqa l-ahhar tista' tigi mibghuta lil dik il-qorti l-ohra" sabiex jinstemghu kontestwalment.

[3] Illi l-Artikolu 27 tal-Council Regulation [44/2001] huwa inapplikabbli ghal proceduri odjerni, stante li dawn gew prezentati fil-qrati maltin fis-16 ta' Dicembru 2003, u allura qabel 1 ta' Mejju 2004; u dan skond tal-Artikolu 66 ta' l-istess Regulation, li jillimita l-applikazzjoni taghha " only to legal proceedings instituted ... after the entry into force thereof."

In fine jigi osservat li, ghandu jirrizulta car u manifest li zgur li dawn il-proceduri ma jistghux jitqiesu bhala vessatorji, oppressivi jew ingusti ghal konvenut, tenut kont tal-fatt li l-atturi kellhom jwaqqfu l-proceduri esteri u jistitwixxu il-proceduri odjerni proprju biex jevitaw id-dewmien u l-ispejjez involuti fit-trattazzjoni tal-kwistjoni tal-inkompetenza sollevata mill-konvenuta fil-kawza quddiem il-Qorti Olandiza.

Kopja Informali ta' Sentenza

Dan premiss u kkunisdrat il-Qorti hija tal-fehma li din l-eccezzjoni hija nsostenibbli fil-fatt u fid-dritt u m' ghandhiex tigi milqugha.

Ghal dawn il-motivi tichad it-tieni eccezzjoni, bl-ispejjez a kariku tal-konvenuta.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----